

Adatok a termelőszövetkezeti szervezés negyedszázad előtti történetéhez

(Tszcs alakulások, átszervezések, tagosítás 1949 őszén Szolnok megyében)

Az 1948. őszi – elsődlegesen még nem kollektivizálási célzatú¹ – termelőszövetkezeti szervezés – a földbérleti szövetkezetek és csoportok létrehozása után, 1949-ben már a tömeges átszervezés igényével folyt a paraszti termelői közösségek kialakítása.

Az év eleje még az előző őszi létrejött bérlőcsoportok felülvizsgálata jegyében telt el, amely – a csoportok hivatalos elismerése mellett – azok politikai és gazdasági felmérését jelentette. Az év második részének feladatait részben ennek tapasztalatai szabták meg, de elsődleges szemponttá már a meglévő csoportok megerősítése helyett az újak szervezése vált.

1949. ősziének változásait a tagosítás vezette be. Bár ezt megelőzőleg is előfordult tszcs-alakulás, azonban az inkább csak szórványos „előjátéka” volt az őszi közepén – második felében lezajló szervezésnek. Az első részleges tagosítás 1949 szeptemberében zajlott le Szolnok megyében. Ennek során egyik forrásunk szerint 32 termelőszövetkezeti csoportnak 10 991 kh-t tagosítottak.² Másik feljegyzés az 1. sz. táblázatban foglalt csoportok tagosításáról tudósít.³

1. sz. táblázat

Sorsz.	A község neve	A csoport neve	Taglétszám	Földterület
1.	Jászkisér	Táncsics	39	384 kat. h.
2.	Jászladány	Úttörő	21	400 „
3.	Jászladány	Táncsics	38	244 „
4.	Karcag	Szabadság	104	953 „
5.	Karcag	Petőfi	42	311 „
6.	Karcag	Kossuth	40	177 „
7.	Karcag	Dózsa	51	552 „
8.	Karcag	Táncsics	40	788 „
9.	Karcag	Ságvári	15	199 „
10.	Kenderes	Dózsa	43	618 „
11.	Kengyel	Sallai	27	196 „
12.	Kisújszállás	Dózsa	20	163 „
13.	Kisújszállás	Sallai	16	166 „
14.	Kisújszállás	Petőfi	42	457 „
15.	Kisújszállás	Táncsics	21	180 „
16.	Kisújszállás	Ady	17	263 „
17.	Kunszentmárton	Zalka Máté	94	541 „
18.	Kunhegyes	Vörös Csillag	26	312 „
19.	Kunhegyes	Úttörő	31	402 „
20.	Kunhegyes	Micsurin	27	359 „

A község neve	A tszcs neve	Az alakulás időpontja	Taglétszám összesen	Nincstelen tag
Rákóczifalva-Újtelep	Új Élet	VIII. 18.	26	1
Szolnok	Szabadság	VIII. 29.	18	10
Szajol	Előre	IX. 6.	18	5
Besenyszög	Erdei Ferenc	IX. 10.	10	4
Abádszalók	Gerő	IX. 12.	23	11
Újszász	Szabadság	X. 10.	16	3
Cibakháza	Vörös Csillag	X. 18.	11	—
Tiszainoka	Szabadság	X. 20.	9*	—
Tiszakürt	Dózsa	X. 21.	25	11
Tiszapüspöki	Petőfi	X. 24.	6	2
Tiszasas		X. 25.	24	8
Fegyvernek		X. 27.	6	—
Tiszaug	Petőfi	X. 27.	11	2
Mezőtúr	Alkotmány	X. 28.	10t	7
Jászalsószentgyörgy		X. 30.	10	4
Abádszalók	Béke	X. 31.	20	10
Mezőtúr	Gorkij	XI. 16.	13	—
Jászfákóhalma	Béke	XI. 22.	13	4
Jánoshida-Pusztamizse	Tolbuchin	XI. 26.	15	—
Alattyan	Vörös Csillag	XI. 28.	13	—
Tiszaszentimre- Újszentgyörgy	Kossuth	XI.	15	—
Jászfelsőszentgyörgy	Vörös Sarok	XII. 1.	11	—
Pusztamonostor	December 21.	XII. 9.	12	—
Rákóczifalva	Béke	XII. 19.	15	—
Felsőszászberek	Béke	IX. 22.	10	—

* az iratban javítva 12-re

21. Kunmadaras	Dózsa	32	341	„
22. Kunmadaras	Kossuth	75	414	„
23. Mezőtúr	Petőfi	39	314	„
24. Mezőtúr	Szabadság	42	396	„
25. Mezőtúr	Gerő	36	388	„
26. Tiszagyenda	Rákosi	32	402	„
27. Tiszaszentimre	Fehér Imre	76	508	„
28. Tiszaszűly	Vörös Csillag	25	385	„
29. Túrkeve	Táncsics	39	327	„
30. Túrkeve	Vörös Csillag	9t	634	„
31. Zagyvarékas	Vörös Brigád	27	129	„
32. Tiszavárkony	Petőfi			

A tagosítás során a termelőszövetkezeti csoportok területe nemcsak koncentráldott, hanem kisebb-nagyobb mértékben meg is növekedett. Ennek forrása részben a tagosítás során belépő új tagok földje, részben az állam által átadott különböző származású területek.

A tagosítás nem váltott ki egyöntetű elégedettséget. Több csoport kifogásolta, hogy kimaradt a rendezésből. Karcagról pedig a felülvizsgáló bizottság elnöke október 1-én a következőket állapította meg: „A tagosítás rosszul sikerült. Nem egy tszcs egy tagban elfekvő földje mellé 3–4 tagban kapott földet. Ritka az a tszcs, amelyik komoly állattartásra alkalmas épületekkel felszerelt tanyát kapott volna”.⁴

Újgazdagok		Régi	Öss- ter.	Táblák száma	A tagok által bevitt terület	
10 kh alatt	10 kh felett	kisparaszt			saját	bérlet
25	—	—	111 kh	5	90 kh	6 kh
3	—	—	226 kh		19,5 kh	19,5 kh
7	—	—	103 kh	10	33 kh	—
1	4	1	110 kh	1400 n-öl	50 kh	1400 35 kh
10	2	—	154 kh	17	47 kh	—
13	—	—	36 kh	12	86 kh	—
11	—	—	100 kh	10	27 kh	—
9*	—	—	114 kh		37 kh	—
14	—	—	125 kh	15	58 kh	—
4	—	—	117 kh	7	20 kh	6 kh
15	—	1	306 kh	70	41 kh	—
6	—	—	28 kh	6	23 kh	—
9	—	—	158,5 kh	18	33,5 kh	—
3	—	—	102 kh	5	5 kh	13 kh
6	—	—	123 kh	12	15 kh	—
10	—	—	97,5 kh	9	9,5 kh	8 kh
13	—	—	94 kh		94 kh	—
7	2	—	66,75 kh		66,75 kh	—
15	—	—	85 kh	16	85 kh	—
13	—	—	56,5 kh	13	43 kh	3 kh
15	—	—	110 kh	30	51 kh	14 kh
10	1	—	65 kh	11		56**
12	—	—	49 kh	130 n-öl	8	40 kh
15	—	—	72,5 kh	15	72,5 kh	—
2	8	—	116 kh	7	116 kh	—

** az iratban nincs megjelölve, hogy saját tulajdona-e vagy egyéni bérlet

A tagosítás szeptember végére befejeződött. A termelőszövetkezeti szervezés viszont ezidőtájt lendült fel. Az ennek során lejátszódott események, folyamatok igen bonyolult, sokrétű rendszert alkotnak, amelyeknek nyomon követése a rendelkezésünkre álló terjedelmi keretek között nem oldható meg. A különböző szintű törekvések, érdekek egyezésének vagy összeütöközésének, eredményeknek és ellentmondásoknak feltárása nagyobb, elemző tanulmányt igényel. A rendelkezésünkre álló igen gazdag forrásanyagban, állami és pártszervek iratainak sokaságában feltároló adatoknak csak egy töredékét mutathatjuk be jelen keretek között. Figyelmünket elsősorban a statisztikai jellegű információkra összpontosítjuk. Nem állíthatjuk azonban e vonatkozásban sem, hogy teljes képet adunk. A táblázatokban közölt adataink ugyanis nem egy áttekinthető statisztikából származnak, hanem több tucatnyi irat adatainak összeegyezésével állítottuk össze a kimutatásokat. Így nem is a teljességre, inkább a jellemző kép bemutatására törekszünk.

Az 1949 őszi termelőszövetkezeti alakulási adatok részben az alakuláskor felvett dokumentumokból, részben az 1949 novemberi–decemberi felülvizsgálatok irataiból származnak.

Az alakuláskor felvett adatokat a 2. számú táblázatban foglaltuk össze.⁵ A november–december folyamán végrehajtott felülvizsgálat alakulásra vonatkozó számszerűségeit pedig a következő – 3. számú táblázat mutatja.⁶

Község neve	Tszcs neve	Alakulás ideje	Taglétszám	Terület
Tiszasüly	Vörös Csillag	VIII. eleje	25	385 kh
Kisújszállás	Ady Endre	VIII. 23.	27	264 kh
Felsőszászberek	Béke	IX. 19.	10	116 kh
Mezőtúr-Pusztapó	Rózsa Ferenc	X. 9.		
Nagykörü	Petőfi	X. 24.	32	116 kh
Mezőtúr	Táncsics	X. 25.	10	
Tiszaföldvár-Homok	Úttörő	X. 27.	14	76,5 kh
Tiszasas	Rákóczi	X. 27.	27	104 kh 908
Jánoshida-Pusztamizse	Tolbuchin	X. 21.	16	85 kh
Kenderes	Szabadság	X. 25.	17	316 kh

A megalakulásukat 1949 őszén kimondó tszcs-k csak részben voltak új csoportok, hiszen közülük néhány már létező, de a Földművelésügyi Minisztérium által még el nem ismert, ún. vadcsoport volt. Túrkeven – a felülvizsgáló bizottság nov. 15-i megállapítása szerint – a Dózsa Tszcs 1948 októberében alakult, mint vadcsoport, de engedélyt csak 1949 szeptemberében nyert.⁷ A szóban forgó engedélyezés szeptember 1-én történt meg, az augusztus 25-én keltezett kérvény alapján.⁸ A felülvizsgáló bizottsági dokumentumok szerint rizstermelő vadcsoportokból alakult Mezőtúron a Sallai és az Alkotmány, valamint Törökszentmiklóson a Petőfi Tszcs is.⁹ Hasonlóképpen jött létre a Szolnoki Szabadság Tszcs.¹⁰ A túrkevei Táncsics 5 vadcsoport egyesülésével született meg. Rizstermeléssel még számos helyen kezdtek foglalkozni hivatalos jóváhagyás nélkül 1948–49-ben, sőt korábban is. Ezeket a társulásokat 1949 őszén kisebb-nagyobb átszervezéssel tszcsk-ké alakították át. Karcagon a „vadcsoportokat” az engedélyezett tszcsk-be olvasztották be, így ott nem növekedett velük a csoportok száma 1949 őszén.¹²

A vadcsoportok átszervezése nem ment zökkenőmentesen. Szolnokon a Szabadság Tszcs megalakításakor az elődjét jelentő vadcsoport 23 tagjából csak 11 volt hajlandó tagja maradni az átszervezett csoportnak.¹³

A vadcsoportok átszervezése gyakorlatilag a termelőcsoportok egységesítésének irányába hatott, hiszen azt ugyanazon szempontok érvényesítésével hajtották végre, amelyeknek alapján az újonnan alakuló csoportok létrehozása történt. Az egyik legfontosabb követelmény az egyéni kezelésben levő területek közös művelésbe adása volt. Korábban a csoport tagjai sok helyen egyéni gazdálkodást is folytattak kisebb-nagyobb területen. A tiszaroffi Dózsa csoportnál pl. 1949. október 1-én még azt állapítják meg, hogy a közös 80 kh mellett mintegy 130–140 kh-t a tagok egyéni kezelésben tartanak.¹⁴

A földek bevitelének követelménye nem talált egyöntetű fogadtatásra. A Tiszaroffi Dózsa esetében pl. a gazdasági cselédekből lett újjgazda-tagok „ki-jelentették, a saját földjeiket nem viszik be”, ehelyett a gazdasági év végén felszlik a csoport.¹⁵ A Karcagi Kossuthból 7-en léptek ki a 40 közül, mert nem akarták földjüket bevinni.¹⁶ A városnak egy másik, Táncsics nevét viselő termelő csoportját 52 tagjából 24 hagyta el, aminek oka – az egykorú dokumentum szerint – „főleg a földek behozatala volt”, bár „hozzájárult még az is, hogy a várt eredmény elmaradt”.¹⁷ A Mezőtúri Sallai alapját képező vadcsoportból 13 tag közül 9 volt hajlandó földjét beadni.¹⁸ A Karcagi Petőfi esetében a régi tagok 12-en maradtak a 42-ből.¹⁹

Arra is van azonban nem egy példa, hogy a tagok a földbevittelt egyöntetűen elfogadták. A Felsőszászbereki Béke 10 alapító tagja, valamennyien újjgazdák, „juttatott földjeik teljes egészével léptek be a csoportba”.²⁰ A Nagykörüi Petőfi tagjai „úgy saját, mint bérelt szántó földjeik” egészét bevitték.²¹ A Jánoshidai

Dimitrovnál „a tagság 100⁰/₀-osan beadja a földjét a közös megmunkálásra”.²² A Karcagi Táncsics 22 tagja közül 20 rendelkezett földdel, akik „úgy a saját, mint a bérelt területeiket teljes egészében a közös művelés alá bocsájtották”, ami által 137,5 kh-val növelték a csoport földterületét”.²⁴ A tagok az alapszabály értelmében 0,5 kh-t megtarthatnak egyéni kezelésben (háztáji). Ehhez a legtöbb helyen ragaszkodtak is. A Tiszagyendai Vörös Csillagnál 3 nagycsaládos tagnak a háztáji területét a csoport 1200 négyszögöltre emelte.²⁵ A Mezőtúri Sallai tszcs-nél „a bizottság (t. i. a felülvizsgáló bizottság) sem volt tisztában a működési szabállyal”, így 1,5 kh-t hagytak kint tagonként.²⁶ Több helyen viszont a fél hold egyéni művelésről is lemondtak. Mezőtúron a Táncsicsnál a földet beadó tagoknak csak a fele akarta a 800 négyszögölet saját kezelésben megtartani, „a többi tagság ezt a területet is a csoport művelésére bízta”.²⁷ Ugyanebben a városban a Petőfi tszcs tagjai úgy döntöttek, hogy a 800 négyszögölet egy tagban lesznek, s hasonló olvashatunk az egykorú dokumentumban az ottani Vas Zoltán tszcs-ról is.²⁸

A beadott földek után járó földjáradékra a legtöbb helyen igényt tartottak a tszcs-tagok. Voltak azonban kivételek is. A Mezőtúri Petőfinél a november 25-i gyűlésen úgy döntöttek, hogy földjáradékot nem fizetnek.²⁹ Az ugyancsak mezőtúri Vas Zoltán csoport tagjai „a bevitt föld után nem követelnek semmiféle járadékot”.³⁰ Ezeket az eljárásokat a december 3-i felülvizsgáló bizottsági beszámoló a Mezőgazdasági Igazgatóság részéről helytelen eljárásnak minősítették azzal, hogy tisztólag hat a kívülállókra. Leszögezték, hogy „ragaszkodni kell a földjáradék adásához”.³¹

Az egyéni kezelésben levő területek bevitelére a közös művelésbe a területnövekedésén túlmenően számos tszcs-nél a közös tevékenység bővülését is jelentett. Sok csoport ugyanis korábban csak a rizstermelést folytatta kollektíven. A földbevitel száraz művelésű területeket is a közös művelés alá vonta. 1949 őszén így hagyott fel az egyoldalú rizstermeléssel a Mezőtúri Béke (korábban Gerő néven működő) csoport is, többek között.³² Egyes csoportok nem akarták ezt megtenni. Kenderesen a Szabadság tagjai 1949-ben „szárazföldi termelést nem folytattak”, s „1945-ben a földreform során juttatott földjüket a közös termelésbe nem vitték be”.³³ Ugyanebben a községben az ún. Kovács csoport tagjai 4 kivétellel „a szántó földjüket nem hajlandók beadni, közölvén, hogy csak rizsre kértek engedélyt, és csak arra hajlandók”.³⁴

A földbevitel és egyéb okok miatt az 1949. őszi átszervezések során egyes termelő csoportokból több-kevesebb kilépés történt. Ezt új tagok felvételével igyekeztek ellensúlyozni. Az azonban így is jellemző, hogy a földterület növekedésével nem tartott lépést a taglétszám bővülése, két okból. Egyrészt, mert a kilépések természetesen nem csökkentették a közös területet, hiszen az osztatlan csoportbérlet volt. Másrészt a belépő új tagok között voltak olyan földhözjuttatottak, akik 5–10 kh, vagy annál is nagyobb területeket vittek be, mert azok rossz minősége miatt megélhetésüket nem látták biztosítva. A taglétszám és a földterület aránytalan alakulásának talán a legszembeötlőbb példája a Karcagi Petőfi csoport esete. Ennél 1949 őszén, amíg a földterület 136 kh-ról 363 kh-ra nőtt, a taglétszám 42-ről 26-ra esett vissza, annak ellenére, hogy 14 új belépő is volt.³⁵

Már az újonnan alakult csoportok táblázatában láthattuk, hogy már létrejöttékkor is eléggé jellemző a széttagoltság. Ezt az új belépések fokozzák, mind az őszön alakult, mind a már korábban is működő, tagosított csoportoknál. A november–decemberi felülvizsgálat által néhány községben talált helyzetet rögzíti a következő 4. számú táblázat:³⁶

Község neve	Tszcs neve	Terület	Táblák száma	Adat kelte
Karcag	Kossuth	386 kh	14	XII. 7.
Mezőtúr	Ady Endre	70 kh	7	XII. 2.
Kenderes	Szabadság	309 kh	26	
Mezőtúr	Haladás	334,5 kh	11	XII. 5.
Jánoshida-Pusztamizse	Tolbuchin	116,5 kh	17	XII. 15.
Felsőszászberek	Béke	168 kh	16	XI. 18.
Nagykörű	Petőfi		90	XI. 23.
Jászfákóhalma	Béke	96 kh	10	XII. 13.
Jászfelsőszentgyörgy	Vörös Sarok	115 kh	24	XII. 16.
Túrkeve	Vörös Csillag		3	XI. 30.
Fegyvernek			22	X. 1.

A Jánoshidai Dimitrov tszcs-nél – XI. 25-i dátum szerint – „a szántóterület kb. 70 darabban van”, a szántó nagyságát azonban nem jelöli meg, csupán az összterületet 413 kh-ban.³⁷

A földterület széttagoltsága súlyos gondot jelentett. A gépállomások gépeit a szétszórt kis parcellákon nem lehetett kihasználni, saját szerszámaik és állataik viszont a legtöbb csoportnak nem voltak megfelelő mennyiségben. Az 1949 őszi földbevitelket sem követte mindenütt a gazdasági eszközök beadása. A Karcagi Kossuth tszcs tagjai „igásállatot, vagy gazdasági felszerelést a csoportba nem vittek be, mivel ezzel nem rendelkeztek”.³⁸ A Karcagi Petőfinél „a tagság sem igásállatot, sem semmiféle felszerelést nem vitt be”.³⁹ A Kisújszállái Táncsicsnál „a tagok által semmiféle állat behozatal nem történt”.⁴⁰ A Jánoshidai Dimitrovnál a tagoknak „igásállataik nincsenek, így jószágot a tagok nem adtak be”.⁴¹ Voltak azonban olyan helyek is, ahol sor kerülhetett eszközbevitelre. Az Alattányi Vörös Csillagról olvashatjuk, hogy tagjai „a szármokot beadták a csoport kezelésébe, a jószágokat pedig majd a tavasz folyamán akarják beadni”.⁴² A Tiszasülyi Vörös Csillag 1949. november 29-i csoportértekezletén az egyik intézőbizottsági tag javaslatot tett a szarvasmarhák bevitelére, de több csoporttag ezt nem látta időszerűnek, így az értekezlet nem döntött a bevitel mellett.⁴³ A Jászfelsőszentgyörgyi Vörös Sarok tszcs tagjai „a földjeiket teljes egészében közös művelésre behozták, és valamint a gazdasági felszereléseket és igavonó jószágot is”.⁴⁴ Jászfákóhalmán a Béke termelőcsoportba belépők „a gazdasági felszereléseiket és igavonó állataikat is behozták”.⁴⁵ A Jánoshida-Pusztamizsei Tolbuchin tszcs tagjai „saját mezőgazdasági szerszámaikat is beviszik”.⁴⁶ A Nagykörűi Petőfi tszcs 1949. november 23-i csoportértekezletén az egyik intézőbizottsági tag javaslatára 11-en úgy határoztak, hogy 11 szarvasmarhát átadnak a csoportnak.⁴⁷

A területnövekedés és a széttagoltság indokoltá tette a munkaszervezeti egységek kialakítását. A korábban működő csoportok még általában osztatlan csoportbérleten gazdálkodtak, többnyire kis területen és kis taglétszámmal, az esetek jelentős részében egyetlen üzemágban, a rizstermelésben, így szervezeti tagolódásra nem is nagyon volt szükség. Az 1949. évi őszi változások megkövetelték e téren is a módosítást. Ahol a brigádok és munkacsapatok szervezése még nem történt meg, ott a felülvizsgáló bizottságok kezdeményezték azok megalakítását. Így történt a Tomajmonostori Petőfi, a Jászfelsőszentgyörgyi Vörös Sarok, a Jászfákóhalmi Béke, valamint a Mezőtúri Béke esetében. (Tomajmonostoron pl. 3 munkacsapatot, Jászfákóhalmán ugyanennyit, Jászfelsőszentgyörgyön négyet, Mezőtúron 3 brigádöt és 14 munkacsapatot.)⁴⁸

1949 őszen a tszcs-k még meglehetősen kisméretű üzemek voltak. Ha volt is egy-egy jelentősebb nagyságú csoport mint a Karcagi Szabadság, amely az év végére elérte a 93 tagot és az 1046 kh területet,⁴⁹ a jellemző a kis méret volt.

Még az egyesületek sem eredményeztek nagy üzemeket. Mezőtúron a Bercsényi és az Alkotmány összeolvadásával is csak egy 32 tagú, 405 kh-s csoport jött létre.⁵⁰ A Túrkevei Vörös Csillag habár 4 csoport egyesüléséből alakult, s új belépők is voltak, 1949 november végén csupán 638 kh területű.⁵¹

A kollektivizálás napirendre tűzésének idején a falu tömegei még nem tették magukévá a szövetkezés gondolatát. Bár a felülvizsgáló bizottsági jelentés szerint pl. Túrkeven „a község lakossága jól viszonylik a csoporthoz, jelentkező van bőven”,⁵² s Jánoshidán is november végén „még mindig vannak belépni szándékozók”,⁵³ a többség még várakozó álláspontra helyezkedett, a termelőszövetkezeti csoportok eredményes működését tekintette belépése feltételének. 1949 végéig a tagok a nincstelen agrárproletárok mellett csaknem kizárólag a föld-reform juttatottjainak legszegényebb rétegéből kerültek ki. Éppen ezért szövetkezeteik hathatós segítség nélkül a parasztság széles tömegeit vonzó gazdaságok nem lettek. Megerősítésük helyébe azonban egyre inkább a terület és taglétszám erőltetett növelése lépett, ami a későbbiek során a termelőszövetkezeti fejlődésben ellentmondásokat eredményezett.

Urbán László

JEGYZETEK

1 A földbérlő-szövetkezeti szervezés motiváló tényezője inkább a földreform által megoldatlanul hagyott problémák megoldásának kísérlete, másrészt a kulákkorlátozás eszközeként való felhasználása volt, s csak harmadsorban a mezőgazdaság átszervezésének igénye.	14 Uo. 173. óe.
15 Uo.
16 Uo. 198. óe.
17 Uo.
18 Uo.
19 Ui.
20 Uo. 197. óe.
2 MSZMP Szolnok megyei Bizottságának Archívuma (továbbiakban MSZMP MB Arch.) 39. fond, 2. fondcsoport, 176. őrzési egység.	21 Uo.
22 Uo.
23 Uo. 193. óe.
24 Uo.
3 A tagosítási táblázatot az MSZMP MB Arch. 39. f., 2. fcs., 176. óe. alatt található kimutatás alapján közöljük. Az eredetihez képest kisebb módosításokat hajtottunk végre. Elhagytuk a tszcs-k típusának rovatát, a csoportok MDP-tagjainak számát mutató számorsort, valamint az utolsó rovatot, amelyben végig a „tagosított” megjegyzés szerepel. A táblázatunkban 32. sorszámmal szereplő sor az eredetiben nem szerepel, hanem az ott közölt község- és tszcs-név a géppel írt jegyzékre oldalt tintával van feljegyezve.	25 Uo. 173. óe.
26 MSZMP MB Arch. 39. f. 2. fcs., 173. óe.
27 Uo. 198. óe.
28 Uo.
29 Uo.
30 Uo. 173. óe.
31 Uo.
32 Uo. 198. óe.
33 Uo. 197. óe.
34 Uo. 173. óe.
35 Uo. 198. óe.
36 Uo. 173., 197., 198. óe.
4 MSZMP MB Arch. 39. f. 2. fcs. 173. óe.	37 Uo. 197. óe.
38 Uo. 198. óe.
39 Uo.
40 Uo.
5 A táblázatot az Új Magyar Központi Levéltárban, a Földművelésügyi Minisztérium termelőszövetkezeti főosztályának 1949. évi Szolnok megyei irataiban található kérdőívek és jegyzőkönyvek adatai alapján állítottuk össze.	41 Uo. 197. óe.
42 Uo. 173. óe.
43 Uo. 197. óe.
6 MSZMP MB Arch. 39. f. 2. fcs. 173. és 198. óe.	44 Uo.
45 Uo.
7 Uo. 198. óe.	46 Uo.
8 UMKL FM TSZ főoszt. 1949. Szolnok megye, Túrkeve város.	47 Uo.
48 Uo. 198. é. 197. óe.
9 MSZMP MB Arch. 39. f. 2. fcs. 198. óe.	49 Uo. 173. óe.
50 Uo.
51 Uo. 198. óe.
52 Uo. 173. óe.
53 Uo. 197. óe.
10 Uo.	
11 Uo.	
12 Uo. 173. óe.	
13 Uo. 198. óe.	